

Bożena Klimaszewska

DRUGA STRONA MAŁEJ PLANETY

– Gmina Augustów w słowach i obrazach

Redaktor:

Bożena Klimaszewska

Opracowanie graficzne i druk:

Biuro Usług Informatyczno-Edytorskich „BAUHAUS”, Białystok

Korekta:

Lucyna Lewkiewicz

Reprodukcja obrazów Bożeny Klimaszewskiej:

Ryszard Młodzianowski

ISBN 978-83-936855-1-6

Copyright by Bożena Klimaszewska

Wydawca:

Biblioteka Publiczna Gminy Augustów w Żarnowie

Żarnowo Drugie 16, 16-300 Augustów

Nakład: 1000 egz.

Operację zrealizowano w ramach projektu realizowanego przez Bibliotekę Publiczną Gminy Augustów w Żarnowie, w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętych PROW 2007-2013, za pośrednictwem Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – Kanał Augustowski i Rospuda”, pt. Wydanie publikacji „Druga strona małej planety” – Gmina Augustów w słowach i obrazach.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
PO DRUGIEJ STRONIE MAŁEJ PLANETY	8
.....	10
BRZOZA Z TUNDRY	11
BOCIAN	12
ROSA PISANE	12
MÓJ ŚWIAT	14
MAJ	15
BEZBARWNI	16
***	17
WIOSNA	18
LETNIE POPOŁUDNIE	19
MAJ	20
BEZ	22
KWIAT PAPROCI	24
ŚWIERSZCZ	25
KAPLICZKA	27
JAK GDYBY NIGDY NIC	29
JESIENNE DZIEWCZYNY	30
WYMALUJ MI JESIEŃ	32
OSTATNIE ŻŁOTO	35
JESIEŃ	37
JESIEŃ	38
JESIENNY SMUTKU	41
***	42

***	43
XXX	45
GRUDZIĘŃ	46
***	47
CISZA	48
WIATR	49
WOŁANIE	50
LAS MOJA MIŁOŚĆ	51
***	52
KONCERT	53
WRÓCIŁEŚ	55
PRZED CHATĄ	55
SŁODKOŚCI LATA	57
GOŁĄB	58
KROPELKA	60
WRÓBELKI	61
***	62
KWITNĄCY SAD	62
TROPAMI WILCZYCY	64
ĆWIRAS	67
W OBLICZU JESIENI	70
NA GRZYBY	71
PTAKI MOJE PTAKI	73
MACIA WIGILII	78

WSTĘP

*„Wiersze są w nas
i tylko od nas*

zależy czy je uwolnimy”

(Paul Celan – „Psalm i inne wiersze”)

Spełniło się moje marzenie. Nie pamiętam, kiedy zaczęła się moja fascynacja przyrodą. Może więc zdarzyło się to, kiedy wychowywałam się pod czujnym okiem rodziców na śródleśnych polanach Puszczy Augustowskiej. Potem przyszły podróże bliskie i dalekie w poszukiwaniu sercem, tego co nie zostało skażone cywilizacją ... i wreszcie chęć uwiecznienia tego wszystkiego.

Nieuchwytny, tajemniczy charakter przyrody inspirował mnie zawsze. Wzorowałam się na wielu mistrzach. Piękno i lekkość barwnych kompozycji przelałam najpierw na płótno. Gra światła i cienia na kwiatach i liściach wzbudzała mój zachwyt. Malowałam pędzlem, później piórem. Nadal jest to dla mnie cudowna chwila relaksu, wielka przyjemność połączona z radością obcowania z naturą. Piszę, maluję, więc jestem. Codziennie doświadczam obcowania z przyrodą, słyszę śpiew ptaków, brzęczenie owadów w lesie i na łąkach przepełnionych zapachem kwiatów. Zieleń i cała paleta barw poszczególnych pór roku oślania i ozdabia wszystko dookoła, nadając krajobrazowi swojski, kojący charakter. To moja kraina szczęśliwości, wokół pola, lasy i łąki – idealne miejsce życia dla ludzi. To krajobraz Augustowszczyzny – cudowny i bogaty. Jest tu także miejsce na miłość. Dzielę się uczuciami, oko cieszę barwami i formami, dostrzegam piękno w zwyczajności i powszedniości. To moja opowieść o domu, łagodnym istnieniu w zgodzie z naturą, w której nic nie rani człowieka.

Zmienność pór roku, barw z zimowych na wiosenne, z wiosennych na letnie, z letnich na jesienne towarzyszyła mi od zawsze i jest nadal ze mną. „Widzę i opisuję” – jak powiedział poeta Adam Mickiewicz w inwokacji do „Pana Tadeusza” a ja dodam jeszcze „i maluję”. Jest w tym wszystkim piękno i cisza, spokój i odpoczynek. W opowiadaniach pochylałam się nad cierpieniem zwierząt i ptaków, jestem przejęta losem tak mocno dotkniętym, uśmiecham się do aniołów nad moim niebem, koloruję szary świat, tu wszystko jest prawdziwe, nawet łzy i cierpienie.

Myślę, że utwory dostarczą czytelnikom wielu miłych wrażeń. Książka jest miłą dla oka, w ładnej szacie graficznej, z fotografiami moich obrazów zgrabnie komponującymi się z treścią liryków i opowiadań.

Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tej książki, w której sławię urodę wsi i czerpię z niej radość życia, a przede wszystkim Bibliotece Publicznej Gminy Augustów w Żarnowie, Urzędowi Gminy Augustów, Stowarzyszeniu „Lokalna Grupa Działania – Kanał Augustowski i Rospuda”.

Bożena Klimaszewska

PO DRUGIEJ STRONIE MAŁEJ
PLANETY

*Z mego okna
Przez które latem
Wiatr wpada w firany
I dmie w nie niczym żagle
Oglądam świat
Znam tu każdego wróbla
Jaskółkę co na lato
Wpada do mnie z za morza
Wesołą pliszkę
Świergoczące stado szpaków
Boćka w czerwonych butach
Pianie koguta tuż po trzeciej
Zachwycam się
Każdym listkiem tańczącym
Niby motylek
Ostatnim rozkwitniętym astrem
Chocholeń w zimowej zaspie
Kurhanem kremowych zawilców
Koronką szronu na drutach
I Tobą w gumowych butach*

*Nocą i świtem
Dniem i porankiem
Soplem i pajęczyną które
Zwisają nad gankiem
Zbożem co kłania się Bogu
Słońcem i deszczem
I ptasim piórkiem na moim progu
I tylko Wam powierzam
Życia mojego sekrety
Bo ja
Mieszkam zwyczajnie
Po drugiej stronie
Małej planety.*

....

*Stanąć u źródeł
Gdzie początek drogi
Krętymi ścieżkami
Prowadzi do celu
Nie zawsze w słońcu
Przejsć przez pory roku
I zostawić swój mały ślad
Na Augustowskiej Ziemi*

BRZOZA Z TUNDRY

*Jestem jak brzoza z tundry
Mała, karłowata i brzydka
Mocno wrosłam w to miejsce
Moje ręce żyłaste konary
Od dźwigania toreb z zakupami
Na czwarte piętro
Nogi jak dwie kłody
Trudno je unieść wieczorem
Nie bywam daleko
Bo drzewa nie podróżują
Moja cera
Kora spękana
Kiedy w dłoniach chowam twarz
By odmówić wieczorny pacierz
I tak dzień za dniem
Za nocą noc*

*Chociaż nie powiem
Jestem czasem piękna
Najczęściej na wiosnę
Znów mam nowe pomysły
Chcę coś zmienić
Wtedy często spoglądam w niebo
Gdzie fruwać
Sąsiada białe gołębie
Tylko ten twój chłód mnie trzyma
Ciągłe go czuję od ciebie
Mój dębnie*

BOCIAN

*Ostatni śnieg
Uparcie lata brudne pola
I rozległe łąki
Na wierzbach pęcznieją bazy
Z nadzieją wiosny
Dziękuję jej jak co roku
Że znów powrócił bociek
Na miejsce swego gniazdowania
U sąsiadów nowe życie –
- Dziecko przyszło na świat
A może przyniósł go bocian
Ktoś zostawił mi przylaszczki pod drzwiami
Dziecko płacze
A bocian skoro świt
Budzi dzień radosnym klekotem
A potem przemierza łąki
Czerwonymi nogami*

ROSA PISANE

*Marzę o łące zielonej
Kroplami rosy
Obficie zmoczonej
W której odbija się słońce
Nie jedno – tysiące*

*Tęsknię za łąką
Skarbnicą kwiatów
Co jak tęcza
W promieniach słońca się mieni
I igra przed oczami
Wachlarza zmiennymi barwami*

*Gdy coraz to nowe kwiaty
W pąkach tulone -
- Strzelają
W barwną rozety koronę*

*Marzę o łące
Pełnej gwiazd migocących
Widziadeł i tajemniczych cieni
Gdy zmrok się czai przy ziemi
Tęsknię za łąką
Co jak pancierz mnie chroni
Od głosów metropolii
Tęsknię – aż boli*

MÓJ ŚWIAT

*Mój świat nie musi być duży
Nie musi być bogaty
Byle by w nim były
Słońce i kwiaty
A nasze dłonie wśród maków
Niech czas splata jak skrzydła ptaków
Byle by w tym świecie
Jak deszcz spadały ciepłe słowa
I wszystko niech byłoby jak obraz
Który kiedyś sam Bóg namalował*

MAJ

*Dobrze, że to jeszcze maj
A nie czerwiec
Albo późny lipiec
Nie chcę jeszcze słyszeć
Pasikonikowych skrzypiec*

*Niech wszystko rośnie
Niech zakwita
Jak długo trwa maj?
- Czasem długo
A kto pyta?*

BEZBARWNI

*Popatrz świat się zmienia
Z gąsienicy w pięknego motyla
Wiatr porywa spojrzenia
Usta rozchyła*

*Co chwilę ktoś kwitnie
I wszystko się zieleni
Miłość strzela pękami
Tylko My
Obok siebie
Bezbarwni jak tamtej jesieni*

***

*Za oknem motyl
Jak liść
Złotym skrzydłem
Musnął szybę
Chcesz wiedzieć
Co było potem
Zazdrościłam Ci
Twojej wolności
Lekkości i wokół Ciebie piękna
Ja wciąż jestem zajęta
Upycham lato w słoiki
Robię sałatki słodkie powidła
I chciałabym tak polecieć
Tam gdzie Ty
Na motyliach skrzydłach*

WIOSNA

*Jak pięknie
Świeża zieleń
Niczym suknią
Okrywa ziemię
Skowronek pofrunął
Pod sufit nieba
I stąd wygląda jak kamyk
Rzucony w obłok
Tylko kamień nie śpiewa
Rankiem pąki strzelają
Na wiwat dnia nowego
A ja zachwycona stoję
Bo nie widziałam
Nic piękniejszego*

LETNIE POPOŁUDNIE

*Rozmarzyłam się w ciszy domowej
Zastuchana w śpiew lipy na dworze
Zapatrzyłam się w niebo gdzie sosny
Tak po nocy do chmur aż urosły*

*W oknie jaśmin jak na szklanym ekranie
Strzela z pąków nowymi kwiatami
Wiatr przeleciał nade mną z marzeniami
Świeżo skoszonej łąki*

*Niech wiatr leci, on wolny jak ptaki
Niech się sosny nacieszą chmurami
Niech gałęzie lipy śpiew ptasi kołyszą
A ja swą duszę nasycę tą ciszą*

MAJ

*Niech pan
Tego głośno nie mówi
Niech pan
Tylko szepce do ucha
Że wszystko w koło
rozkwita
Że bzem
Pańska głowa nabita
Że pan i ze mną
I z majem
Umówił się dziś
Nad ruczajem
Gdzie kląskać w ka-
linach
Będą słowiki
A serca nasze
W rytm majowej
muzyki
Zatańczą nad Nettą
Nad Biebrzą
Nad Hańczą
Szeptał coś pan
Że kocha
Nie usłyszałem
Słowik zaszlochał*

BEZ

Pachnie mi bzem

W wazonie

W ogrodzie

Za oknem

W samochodzie

Bez

Liliowy i biały

Kremowe naręcze

Ten dziki przy drodze

Szczepiony w ogrodzie

Bez – bzy

I proszę mi wierzyć

Jak Polska jest krajem

Maj bez bzów

Nie byłby majem

KWIAT PAPROCI

*W tę jedną noc
Gwiazdy schodzą na ziemię
Świecą robaczki w trawach
Tam gdzie najciemniej*

*Tylko w tę noc
Paprocí kwiat rozkwita
Niby błądy świt się różowi
Ginie, przekwita*

*Czy szczęśliwy ten
Kto go zerwie przed świtem
Czy wszystko to prawda
Czy tylko jest mitem*

ŚWIERSZCZ

*Pierwszy dzień lata
Uczcić chciał świerszcz polny
Nastroił swoje skrzypeczki
Roziadł się wygodnie
I zagrał
Najpierw coś skocznego
Aż biedronkom zatańczyły kropki
Potem przeszedł do Mozarta*

*No i rozpląkało się niebo
Chłodem powiało
Świerszcz zwinął swoje nuty
W futerale schował skrzypeczki
I dał nura do swej nory
Do tej pory go nie widziano
Obraził się na lato
A może jest chory*

KAPLICZKA

*Tam w polu gdzieś klęka
Sierpniowa udreka
I nawet Maryja*

*Jakby niczyja
Choć wszystkich kochała
To w te upalne popołudnie
W kapliczce sama została*

JAK GDYBY NIGDY NIC

*I tak jak gdyby nigdy nic
Odplynęło lato
I tak jak gdyby nigdy nic
Przyszła jesień
Już jej pełno
Po ogrodach i sadach
Jeszcze złota rumiana
Jeszcze wesola nie smutna
Lecz już od jutra
Najdalej od soboty
Zaczną się jesienne słoty
Opadną liście
Dziki taniec
Ostatni klucz ptaków
Jak różaniec
Odplynie jak wszystko –
– W niepamięć*

JESIENNE DZIEWCZYNY

*Jesienne dziewczyny
W pajęczynę spowite i mgłę
Ze złotym liściem we włosach
Ze złotym liściem przy kłapie
Jarzębiny dawno rozkwasił czas
Jeszcze czerwień dzikiej róży
Z jagód będą korale i brosze
I śnieguliczki – perły
Bezcenne na krzakach
Idą dziewczyny parkiem
Szron mają we włosach
I resztki babiego lata
Idą by rozplynąć się
W ciemnych korytarzach
Gdzie za drzwiami kotka powita
Jedyny przyjaciel przy nadziei
A wiatr za ich samotność
Z tęsknotę
Z łoskotem zamknie drzwi.*

WYMALUJ MI JESIEŃ

*Taką mi jesień
Wymaluj przy drogach
Złoto – czerwono – rudą
Niech tli się
Pali
Niczym pochodnia
Nim liście na ziemię runą
Zanim się wszystko zmiesza
Zatańczy z wiatrem
Poleci daleko w przestworza
Namaluj mi miły
Ogrody i sady
I chmury
W marzeniach – tam sięgnąć można
A kiedy wiatr
Zagra na strunach
I z siłą uderzy w klawisze
I szarpnie za złoto
Za czerwień
I w błoto
I zbruka marzenie i ciszę –
- Poproś mnie tylko do tańca
Jak jesień odchodzi
Tańczmy
Niech nie słyszę*

OSTATNIE ŻŁOTO

*Już po balu jesieni
Już po złocie
To co było czerwienią
Zbrązowiło zszarzało
Szumne suknie
Nurzają się w błocie
Już nie frunie nad polem
Babie lato plecione w warkocze
Nagość brzozy zawstydzą
I nagie drżą topole
Krzepkie olchy nad rowem
Poczerniały o wschodzie
Pograbiały od chłodu
Chmurne grabom gałęzie
Klon od góry
Niczym pierzyna rozpruty
Drapie niebo gałęziami
Jak kolczaste druty
Tylko nisko przy ziemi
Ukryło się złoto
Rozbawiony wiatr poderwie go
Przypnie w klapę tym
Co przez puszcę
Idą piechotą*

JESIEŃ

*W fioletach i różach
Rozkwitłych astrów
W ostrości słońca
Co pada z ukosa
Na szmaragdowe łąki
Gdzie długo zimna rosa
Na pochylone w zadumie
Głowy słoneczników*

*Ujrzałam jesień
Wśród żurawich krzyków
Nie będzie tak zielono –
- Monotonnie zielono
Jesień kładzie temu kres
Sama też ubiera się na czerwono
A w koło sypie złotem
Brązowymi kasztanami
Chodźmy przez zaorane pole
Nie oglądajmy się
Lato jest już za nami*

*Pożegnamy ptaki
W ogrodzie i sadzie
Patrz – jesień jak Ewa
Dojrzałe jabłka na dłoniach nam kładzie*

JESIEŃ

*Popatrz kochany
To już jesień
A tyle się działo
Tego roku
Cierpkie kaliny
Barwi wrzesień
W liliowych wrzosach
W mgłę ranki obleka
Kluczem żurawim
Zamyka dzień
Tyle pajęczyn
Tyle dróg
Przy miedzy jarzębina
Koralami się wdzięczy
Ach gdybyś kochany tylko mógł
Zatrzymać czas
Nic więcej*

JESIENNY SMUTKU

*Jesienny smutku
Wracasz do mnie
Gdy brzozy się złocą
Klony się czerwienią
Zawsze wracasz jesienią
Choć wtedy ptaki
Uciekają za morze
Ty jednak wracasz
Odlecieć nie możesz
Bo zbyt długie wieczory
Na smutne przy ogniu czuwanie
Siadasz wtedy przy mnie
I jak liść na wietrze – cicho szepczesz –
– Przepraszam kochanie*

***

*Stoję bezradna
W obliczu jesieni
Nie mogę powstrzymać
Babiego Lata
Liści
Wyblakłej czerwieni
Stoję bezradna
Rozkłada ręce
Liście tańczą*

*Wiatr
Deszcz
Mój zmokły parasol
I moje zziębnięte serce
A ćmy pukają do okien
A ćmy z włochatym odwłokiem
Z grubą warstwą pudru na skrzydłach
Wśród weków – zapachu powidła
Stoję bezradna
W obliczu jesieni*

***

*Nad szarym polem
Nad rdzawym lasem
Klucz za kluczem żurawi
Rozpływa się we mgle
Krzyk
Żalodne pożeganie
Z miejscem
Gdzie dzieci się rodziły...*

*A wiatr postręcał
Złoto z lipy
A deszcz przemoczył
Płaszcze drzew
A chmury –
- Jeden motek zbity
Pełen łez*

XXX

*Nastal ten dzień
I nadszedł czas umierania
I tak odchodzą po kolei
Bezimienne liście brzozy
Kapiąc czystym złotem
Od wierzchołków klony tłą się czerwienią
Rdza wyżera korony dębów
Oślizłe konary po wczorajszym deszczu
Przyobleka szara i wilgotna mgła
Cisza
Na zaorany miazgach przeraźliwie
Kracze wrona
Aż skulił się krzyż na rozstajach
Smutek jesienny i ziąb zagłąda
W najgłębsze zakamarki duszy*

GRUDZIEŃ

*Za oknem
Wciąż złote modrzewie
Chociaż listopad się kończy
I puka już grudzień*

*Za oknem
Pierwszy śnieg
W szybach tańczy
A może puch anielski
Sama już nie wiem*

*Za oknem dzień grudniowy
Leniwy jak na piecu kotka
Rozrzuca szron po polach
Z niewidzialnego motka*

***

*Na te święta czekam cały rok
Bo najpiękniejsze
Najbardziej dziecinne
Z tajemniczym Mikołajem
Z prezentami pod choinką*

*Dziś podaruję Ci uśmiech
Serce, przebaczenie
Przelamiemy się oplatkiem
Dłonie uściśniemy*

*Ty pocałujesz mnie
I na chwilę zapomnimy o wszystkim
co złe*

*Już zapada zmrok
Pierwsza gwiazdka
Jeszcze życzenia
Niech w każdym domu
Chociaż raz w roku
Będzie Boże Narodzenie*

CISZA

Posłuchałam raz ciszy

I oto:

Skrzypią okna, drzwi

Podłoga też dyszy

Chomik w chodziku

Trenuje biegi

Burczy coś w zamrażalniku

Ćma przez okno wpadła

Furkoczą jej skrzydła

Zegar na ścianie

Odmierza minuty

Miarowe tykanie

Świerszcz w ogrodzie

Symfonie gra

A ja

Co jeszcze usłyszę?

Bo chyba nie ciszę.

WIATR

*Zapraszasz mnie dziś do tańca
Ty zuchwały wietrze jesieni
Zrywasz chichocząc
Korale różańca
Z jarzębiny nisko przy ziemi
Potem biegiesz
Ścieżką w bezdroża
Wydeptaną tropem zajęcym
Tam gdzie paproć już rdzawa
Wciąż do słońca się wdzięczy*

*Zwijasz nicie
Misternie plecione
Ornamenty wilgotnych pajęczyn
Chuchasz w liście
Jak w dłonie
Sypiąc złotem na świerki
By się wzbić
Ponad sosny
Wysoko – wysoko
Jakbyś to całe złoto jesieni
Chciał Panu Bogu
Wrzucić przez okno*

WOŁANIE

*A tu z lewa
Jarzębina czerwona
A tam z prawa
Słoneczniki pękate
To już jesień
Wzięła ziemię w ramiona
Zawładnęła
Nie tylko mym światem
Gwiazdy niczym
Astry w ogrodzie
Bo spadają przekwitłe
Gdzieś w otchłań
Cichnie mleczna
Droga na co dzień
We mgle ukryło się echo
A na ścieżce do Ciebie
Przez pole
Diamentami pajęczyny rozbłysły
Kto wołanie żurawi uciszy
Wśród powoli spadających liści*

LAS MOJA MIŁOŚĆ

*Jestem w miejscu
Skąd daleko wszędzie
I do ciebie
I do cywilizacji
Smakuję ten ranek
Jak mleko
Podane z miodem do kolacji
Na pniu brzozy siedzę
Drugi za stół mi służy
I oglądam jak w kinie
Wiosenna zmianę dekoracji*

*Na pierwszym planie
Przylaszczek i zawilców morze
Pierwsza zieleń
A dalej złote motyle
Gloria ptaków
Szum drzew
W błękitnie kołuje jastrzęb
Dla mnie wygląda jak orzeł
Odplynęła gdzieś
Wczorajsza rozterka i złość
Kołysze mnie cisza i spokój
I las – moja miłość*

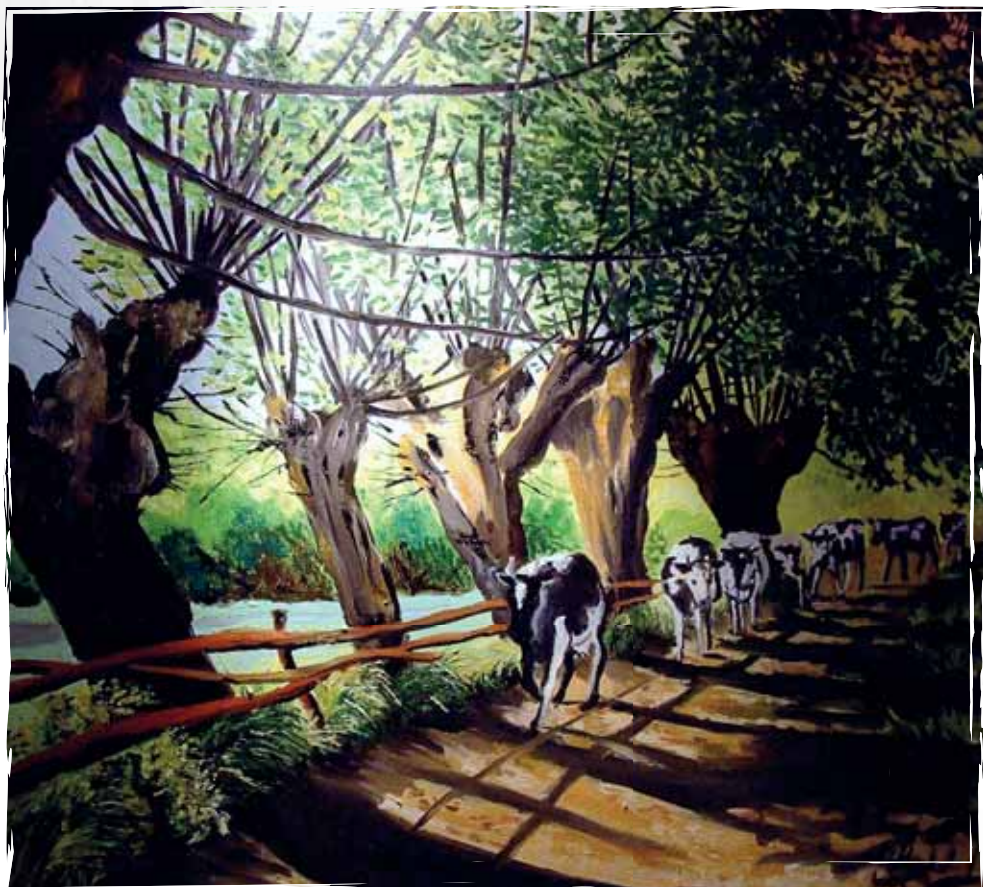

***

*Jeszcze chłodny ranek
Wczoraj śnieg poproszył
Ale złoty motyl
W podróż już wyruszył

Pląsa przez błękity
Przez zieleń pierwszą – nieśmiałą*

*Aż do miejsca przed lasem
Gdzie od zawilców biało

Gdzie kępy przyłasczek
Jak twe oczy modre
A więc wiosna przyszła
I to już na dobre*

KONCERT

*Idę drogą
Letnia cisza
Aż w uszach dzwoni*

*Na mojej sukience przysiadł
Zdziwiony pasikonik
Za przejażdżkę bez biletu
Skrzypki nastroił w podzięce
No i zagrał koncert
Na zielonej sukience*

WRÓCIŁEŚ

*Jak wiosna w tym roku – spóźniony
Patrzysz na mnie nieśmiało
A czyż te zawilce – to nie z nieba anioły
Bo wszędzie zrobiło się białe*

*I jeszcze błękitnie od przyłaszczek
A tam po rowach złoto kapie
Kaczeńce przyglądają się w wodzie
Nawet i Ty przyszedłeś z kaczeńcem w klapie*

PRZED CHATĄ

*Czemuś smutna przed chatą
Gdzie moc astrów przybyło
Wiem – żegnasz lato
Najpiękniejsze – bo było*

*Jeszcze wróbla ćwierkaniem
Brzask cię budzi co ranka
Niesie zapach wrzosowisk
Nostalgicznym kochankom*

*Dzień wciąż krótszy
Szybciej w sen zapada ziemia
Nie wypatruj swych oczu
Za czymś, czego już nie ma*

SŁODKOŚCI LATA

*Cóż myślę o porach roku
Gdy nie ma Ciebie...
Że jesień jest na początku piękna
A dalej to nie wiem
Kiedy liżę z palca
Słodkości lata
A za oknem deszcz dzwoni
Najpierw jak świerszcz
A potem jak pasikonik
Wiatr się złości
Już liście rwie daleko porywa
W oknie furkocze
Jego wietrzna grzywa
A ja dżemem jestem zainteresowana
Nawet nie wiem
Kiedy dotykam
Dna słoika
A kiedy wiatr liście
Zaprasza do walca
Przytyłam
Bo ostatnie słodkości
Zlizałam z palca*

GOŁĄB

*Widziałam dzikiego gołębia
Siedzącego spokojnie
Na drutach cywilizacji
Był jak podróżny
Oczekujący na stacji
I oto świst
Korkociąg skrzydeł jastrzębiem
Bagaż piór
Powoli sypał się na ziemię
Grzeszny świat
Tylko oczy przymrużył
Przez mikrofon usłyszałam
Gołąb odjechał pospiesznym*

.....

*Jesień siedzi pochylona nad walizką
Pakuje swoje marzenia
Opadłe liście
Strącone gwiazdy
Przy których nikt nie wypowiedział życzenia
Dwa nierozkwitnięte astry
Bo przymrozek nie pozwolił
Jedno złamane serce
Wielkiego pająka
Kluczem żurawim
Walizkę zamknęła
I już jej nie ma
Z wiatrem pomknęła*

KROPELKA

*Na nitce pajęczej
Małej wody kropelka
W słońcu tęcza się stała
Jak diament błysnęła
Gdy chciałam jej dotknąć
Jak łza spłynęła*

WRÓBELKI

*Szarzy przyjaciele
Kuleczki bezbarwne
Ćwierkający światu
Radość i pogardę*

*Wielki rwetes czyniąc
W swoim zgromadzeniu
Kłótnie niekończące się
O życiu – jedzeniu*

*O miejsce na gniazda
Pod strzechą byle jaką
Budowane w pośpiechu
Z odpadów i kłaków*

*Lecz ileż radości
Wszyscy tak uznali
Sprawiają nam wszystkim
Przyjaciele mali*

***

*Zimowym smutkiem
I z coraz większą
Tęsknotą do lata
Chucham w gąszcz
Paproci na szybie
Na słońcu sopel płacze
Tykając miarowo jak zegar
A słońce potoczyło się dalej
Więc nadzieja na wiosnę
Rośnie
Mimo śniegów w ogrodzie*

KWITNĄCY SAD

*W pachnącej bieli
W śnieżnej kąpieli
    Ukrył się sad
I gdyby nie wiatr
    Co by się stało
    Bo w tym sadzie
Nieba było tak mało*

TROPAMI WILCZYCY

– Szybko wracaj! – Warszawa jest smutna bez ciebie – krzyczała koleżanka. To bratnia dusza – najlepsza jaką miała w tym wielkim mieście, w którym człowiek czuł się samotny, mimo, że wokół było mnóstwo ludzi. Ona czuła się nie tylko samotna, ale i okradziona przez los. Mężczyzna, z którym planowała wspólne życie, odszedł.

Autokar był prawie pusty, wybrała więc środkowe miejsce. W końcu autobusu spał młodzieniec, pewna starsza pani otulała się futrem, nie wiem – prawdziwym czy sztucznym, po drugiej stronie siedziało małżeństwo. Miała podróżować sześć godzin, z jedną przesiadką. Jeszcze pomachała Oldze, która dzielnie czekała, aż ruszy autobus. Na miasteczek zostawia wielkie miasto, czy będzie tęsknić? Pewnie za Olgą. Jest na urlopie. Dziś 14 lutego. Nie dostała ani jednego esemesa w Dzień Zakochanych. Tam, gdzie się wybiera, do swojej siostry, o każdej porze roku było pięknie. Siostra z mężem i córeczką mieszkały w fantastycznym miejscu. Przez okna i wielkie drzwi salonu, siedząc przy kominku, można było obserwować las i wielką łąkę, przychodziły tam różne zwierzęta: sarny, lisy i zajęce – to codzienność, ale można było też zobaczyć dziki, łosie i bardzo płochliwe jelenie. Siostra niedawno wspominała, że pokazała się para wilków. Z mężem prowadziła schronisko, taki mały szpital dla dzikich zwierząt. Niektóre były przywożone z daleka, niektóre trafiły ocalone z wnyków albo maleństwa potrzebujące opieki.

To będzie wspaniały miesiąc, będzie pomagać przy zwierzętach – ma tam przecież swego ulubieńca – samca sarny, który trafił tu jako tygodniowe maleństwo. To przecież ona wybrała mu imię – „Kuba” – śliczne, wilgotne oczy przysłonięte długimi rzęsami i wiecznie mokry nosek. Muszę zrobić parę dobrych zdjęć do gazety, a gdyby tak jeszcze stanąć oko w oko z wilczycą? Byłoby fantastycznie – pomyślała zamykając oczy. Usnęła tak szybko, jak dziecko znudzone zabawkami.

Dwudziestominutowy postój – zawołał kierowca, zatrzymując się na parkingu obok przydrożnego baru. Kiedy wysiadła, kierowca oglądał autokar z każdej strony. Starła się podpalić papierosa, ale zapalniczka odmówiła posłuszeństwa. Służę – usłyszała nad sobą, to był pasażer z ostatniego siedzenia, który do tej pory spał. Jaki on wysoki – pomyślała, zaciągając się dymem. Księżniczko – jestem Michał – wyciągnął rękę. Nie podała mu jej, tylko odpowiedziała – ach Pan Wołodyjowski – tylko urosłeś od tamtych czasów – zakpiła. Nie miała ochoty się przedstawiać. Mogę mówić – „Księżniczko” – ciągnął dalej. – Jadę do brata, zaprosił mnie. Nie pojechałbym, ale ma tam jeszcze przyjechać

jakaś dziewczyna z Warszawy, więc może być ciekawie. Brata nie widziałem cztery lata. I takiego spuść z oka – ożenił się i już ma dziecko – mówił jak nakręcony.

W autobusie każde usiadło na swoje miejsce. Wreszcie dojechali do miasteczka, w którym miała przesiadkę. Zrzuciła plecak, chwyciła torbę i pobiegła kupić bilet na następny autobus. Pani w kasie rozłożyła ręce – przed chwilą odjechał, następny będzie za dwie godziny, ale nie jestem pewna, czy pojedzie przez wieś, bo w nocy spadło sporo śniegu – dodała.

Cóż, nie będę na razie dzwonić do siostry, może wszystko się jakoś ułoży – pomyślała, sadowiąc się w poczekalni, a czas zleci jej szybko, bo uwielbia przyglądać się ludziom. A tu w poczekalni było na co popatrzeć. Ludzie biegali, rozpinali futra, zapinali, wracali po zapomniane torby. Jak w mrowisku ciągle coś się działo. Na peronie znów stał ten sam młodzieniec – Michał. Uśmiechnął się do niej podając lizaka w kształcie serca. To dla ciebie na Dzień Zakochanych. Już miała coś odpowiedzieć, ale zrobił taką minę unosząc ręce i twierdząc, że kocha wszystkich ludzi, że zrezygnowała wciskając lizaka do kieszeni kożucha.

Tak jak przewidziała pani w kasie, kierowca nie pojechał przez wieś, kazał odwiedzić rodzinę. To mój brat cioteczny, w dzieciństwie każde wakacje spędzaliśmy razem.

Księżyc oparł się na najwyższej sośnie i dokładnie oświetlał drogę, ale płatał też figle. Drzewa osypane śniegiem przybrały w jego świetle dziwne kształty, cienie zdawały się

poruszać. Na śniegu wokoło lśniły miliony rozsypanych diamentów, sceneria jak z filmu. Kiedy kierowca przyhamował, nagle na jej plecach zatrzymał się ten sam mężczyzna.

– Przepraszam – szepnął – nie utrzymałem równowagi. – Pan mnie chyba śledzi – wycedziła przez zęby, gdy stali już na środku ośnieżonego asfaltu. – Nawet nie śmiałybym księżniczko, ale skoro idziemy w tę samą stronę, może mi się w końcu przedstawisz? Nie zdążył dokończyć, kiedy jego towarzyszka zniknęła zanurzona w puchowym śniegu. Ha, ha zaśmiał się – to chyba za karę – i wyciągnął pomocną rękę. Stała na nogi, nadal trzymali się za ręce.

– Jestem księżniczka Anna i właśnie spadłam z konia. – No to ładna z nas para – rzekł. I już w lepszych nastrojach ruszyli do wsi. Też do Brzezin – zapytała przerywając ciszę. Tak – odparł – do brata, w końcu poznam bratową. Byłem cztery lata za granicą, to bardzo długi czas.

Wtem na drogę wkroczyły dwa cienie, przystanąły przyglądając się ludziom, którzy także się zatrzymali. Błysnęły dwie pary skośnych oczu. Boże – szepnęła Anna – przecież to wilki. Płaskie łby ze stojącymi uszami zdawały się nawet nie drgnąć. Nagle mniejsze zwierzę lekko machnęło opuszczonym, puszystym ogonem jakby na powitanie lub pożegnanie. Zostały tylko ślady.

Wilk to zwierzę owiane legendą – szepnęła. To gatunek, który budzi silne emocje od skrajnej nienawiści aż do fascynacji. Niedgdyś był niedoścignionym łowcą – wzorem do naśladowania. Dziś to wspaniałe i czczone niedgdyś zwierzę uznane zostało za szkodnika i symbol zła. A przecież wszyscy chcą żyć – dodała.

– Brawo, a już myślałam, że tak dużo mówisz ze strachu – podsumował wykład.

We wsi była dziwna cisza, żaden pies nie szczekał. Słyszałam, jeśli niedaleko przechodzą wilki, ich udomowieni bracia – psy – zachowują się cicho – dodała, zadowolona z siebie. Żałuję, że nie zrobiłam im zdjęć, mówiła skracając w aleję prowadzącą już tylko do domu siostry. Już teraz dam sobie radę – spojrzała zaczepnie na młodzieńca.

– Tu mieszka mój brat.

– Niemożliwe – krzyknęła – tu mieszka moja siostra. I znów wrogo nastawieni do siebie dotarli w końcu do domu. Wbiegła szybko na werandę, przyciskając dzwonek. Towarzysz wędrowni, tuż za nią.

Drzwi otworzył szwagier.

– Anna – myśleliśmy, że już dziś nie przyjedziesz – widzę, że poznałaś Michała! Anna spojrzała na Michała – spisek – wyszeptła i dodała – a ja, to ta dziewczyna z Warszawy.

„ĆWIRAS”

*Dwa bociany na gnieździe
Podtrzymują niebo głowami
Wiatr szalenie
Usnął pod ich skrzydłami
A tam wysoko,
Mój wróbel lata
Choć tak wysoko
Nie doczekał się lata*

Wychowałam wiele ptaków i zawsze zwracałam im wolność. Wrócili do swojego środowiska. Ale z „Ćwirasem” było zupełnie inaczej. Znalazłam go na strychu, między słoikami. Był bardzo wygłodzony. Przyniosłam go do kuchni, pochyliłam się nad nim i nagle uczeplił się mego nosa. Jadł co zauważył. Jednak na drugi dzień wróbel zachorował. Myślałam, że po prostu zdechnie, ale przeżył.

Życie ciągle sprawiało mu niespodzianki – teraz ja znalazłam się w szpitalu z powodu palca. Nieszczęsny wróbelek został pod opieką reszty domowników. Szybko wydostał się ze swego koszyczka i zaczął fruwać. Pojawiło się jeszcze jedno zmartwienie – był łysy. Wszędzie ładne piórka, a łepok goły jak kolano. Wyglądał jak dinozaur – „Olinus”. Zaczęłam nawet myśleć, by mu czegoś nie przykleić, bo naprawdę był nieładny. Ale przyszedł czas i z brzydkiego kaczątka mój wróbelek zmienił się w pięknego ptaka. Był wszędzie – w kuchni, w pokoju i zaglądał w każdy kąt. Jego ciekawość doprowadziła do małej tragedii. Pewnego dnia przekładałam ciasto śmietaną, a „Ćwiras” zerkał na moją pracę, to z czubka mojej głowy, to z ramienia, to z ręki, którą nakładałam śmietaną na placki i stało się. Wpadł w sam środek bitej śmietany. Szybko go oplukałam pod kranem, nie pomogło gdyż po pewnym czasie skruszyły mu się piórka. Co ranka, zamiast sfruwać z kwiatka pnącego się po mojej kuchni, spadał jak szary kartofel. Zaczęłam się obawiać o jego życie. Najśmieszniej wyglądał jednak, gdy wybierał się do spania. Podskakiwał, spoglądając na kwiatek rozpięty pod sufitem, braliśmy go wówczas na rękę lub na ramię i z tego miejsca wróbel już mógł bezpiecznie udać się do spania. Długo trwało, zanim wróbelek zaczął latać i dlatego został z nami na zimę.

A dziś ciągle płaczę. Obiecałam sobie, że już nie będę, ale łzy same cisną się do oczu. Niektórzy mówią – to dobrze, jeżeli człowiek wypłacze swój żal. Mój ma dwa skrzydełka i malutkie serduszko, które kochało bardziej niż normalne serce. To nie był pospolity ptak – WRÓBELEK, był ludzki, mieszkał z nami rok. Nigdy w domu nie byłam sama. Wszyscy wyjeżdżali do pracy, do szkoły, a ja miałam z kim rozmawiać. Był ON – mój „Ćwiras”. Miał taką cudowną moc. Patrzyłam jak czyścił swoje szare piórka, jak podkładał jedzenie, jak tulił się w dłoni. Przez chwilę zapomniałam o zmartwieniach.

Dzisiaj codziennie dzwonią telefony, a ja za każdym razem płaczę do słuchawki. Straciłam swego przyjaciela. Nie powiem, co mu się przydarzyło, bo to zupełnie nowa opowieść – może kiedyś o tym napiszę. Moja mądra siostra, która już jest na innym kontynencie, napisała mi: „Łzy to oznaka ludzkości a nie słabość człowieka – więc płacz”. Ta mała szara kuleczka kochała nas i traktowała jak swoją ptasią rodzinę. Czuję, że wszystko rozumiał, co do niego mówiłam.

Był wiernym słuchaczem moich wierszy. To on pomagał mi malować obrazy. Nie wspomnę, ile zjadł mi farb. Oczywiście tych, które najbardziej mu się podobały, były to agresywne kolory, soczysta zieleń, jaskrawa czerwień. I dzięki temu, że plątał mi się po farbach, wyciągał pędzelki – ciągle był kolorowy jak papuzka. Zawsze narobił śladów, tam gdzie sobie nie życzyłam. Teraz, jest tylko w moim sercu, mój pospolity wróbelek, który był dla mnie najpiękniejszym ptakiem. W przyrodzie wszystko ma swój początek i koniec.

Pochowałam go o świcie tam, gdzie słońce na moim podwórku najszybciej zagląda, gdzie następnej wiosny zakwitną forsycje w kolorze złota. Miał najpiękniejsze pudełeczko, jakie znalazłam w domu. Wszyscy jeszcze spali, a ja kopałam dołek dla mojego przyjaciela.

Od tamtej pory pomagam wielu ptakom. To wymaga ogromnych wyrzeczeń, poświęceń, miłości. Ale mój dom nie jest już taki, jak za czasów „Ćwirasa” – nie ma komu śmiecić, nikt nie roznosi farb na pazurkach i nikt nie robi kupek tam, gdzie popadnie.

Na strychu pod deską wykluły się maleńkie wróbelki, z jednego gniazda już wyleciały młode – nowe pokolenie. Mam nadzieję, że w tym roku los podrzuci mi coś do wychowania. Chociaż wróble mają od dwóch do czterech lęgów, większości nie uda się doczekać następnego roku. Wróbel nie jest dobrym lotniarzem, więc staje się dobrym łupem kotów i ptaków drapieżnych. Długi lot męczy wróbla – to typowy domownik.

Na bocianim gnieździe przyszły na świat bocianięta. Życie toczy się dalej, tu coś piszczy, tam kwili. Świat nie stanął w miejscu nawet na chwilę – ciągle gdzieś gna. Bez pogubił swoje białe – fioletowe krzyżyki, a jaśmin zakwita. Słońce zatacza coraz dłuższe kręgi. Niedługo nastanie najkrótsza noc i nawet się nie obejrzymy, kiedy znów nadciągną chłody. Już dziś chcę was prosić o garstkę ziaren w ciężkiej zimie dla tych, którzy mieszkają z nami przez cały rok. To tak niedużo za radość ćwierkania, którą niosą nam każdego dnia.

*Zielony świat
Czerwiec oszalał po trosze
Ciągle coś pachnie
Coś kwitnie i rośnie
Świt mnie budzi
Radosnym śpiewem
Tylko ja tęsknię
A za czym?
Wciąż nie wiem.*

W OBLICZU JESIENI

Jesteśmy bezradni w obliczu tego co nieuniknione. Nie możemy zatrzymać chwil, godzin, dni czy też pór roku. Jesienią odlatują ptaki i spadają liście. Jesień jest smutna. Ale chyba najsmutniejsze są odloty ptaków. Czynią to kolejno, jakby czekały na swój lot samolotem. Z tych największych – pierwsze znikają bociany, po prostu znikają i już.

Pewnego dnia odkrywamy puste, bezkresne łąki, ciągle jeszcze zielone i soczyste. Nie brodzą po nich czerwono nogie dostojne ptaki. Wielkie, puste gniazda na słupach wolno zarastają mchem, sprawiając wrażenie nigdy nie zamieszkałych. Jaskółki – wesołe świergotki odlatują tak jakby wpadły do wody.

Ale najbardziej czule żegnają się żurawie. Zlatują się w wielkie stada, długo krążąc nad zaoranymi polami, wydając przy tym żalosne, skrzypiące okrzyki.

Opadają też liście, choć najpierw jesień maluje na złoto, czerwono, bordowo aż do brązów w różnych odcieniach. W słoneczne dni naprawdę jest przepięknie. Drzewa czasem wyglądają jak pochodnie na tle ciemnego, deszczowego nieba.

Dzisiaj patrzę w okno i widzę jak liście wybierają się w swoją pierwszą podróż na ziemię. Wiatr leciutko kołysze wierzchołkami drzew, a one jak falbanki unoszą się i i opadają wraz z gałęziami. Nagle jeden oderwał się. Wiruje w powietrzu, jakby miał skrzydła, jakby sam sobie wybierał drogę. Zamiast opaść nieopodal drzewa, poderwany wiatrem, poszybował dalej. Dużo dalej, niż mi się wydawało. Kolejny ruszył w jego ślady, ale upadł tuż pod drzewem. Nie udało mu się daleka wymarzona podróż. Może będzie miał szczęście i wiatr pochwyci go jeszcze do tańca z jesienią.

Nie musiał długo czekać, bo nagle nie wiadomo skąd, zjawił się psotnik wiatr i już gnał przed sobą liście leżące na ziemi. Z drzewa, zamiast jednego, zwał całe stado. Wyglądały jak wróble uciekające przed niebezpieczeństwem. „Wiatr stado wróbli zmiata z dachu” – szepnęłam.

Kto kocha te długie jesienne wieczory, jeszcze nie najzimniejsze, z otwartymi oknami, przez które wlatują coraz to większe ćmy. Może to ludzkie dusze, które wróciły na ziemię, bo mają tu jeszcze coś do załatwienia. A może to tylko po prostu owady, które lecą w kierunku światła. One tak jak ja, nie lubią długich wieczorów i ciemnych pochmurnych nocy. Choć czasem lubię zasypiać przy muzyce kąpiącego deszczu.

Sen jest też pewnego rodzaju odlotem, więc dzisiaj nie będę o tym myśleć – zostawię to na jutro. Dobranoc wszystkim opadłym liściom, ptakom i ćmom, które jak duszki pukają w szybę, bo właśnie zamknęłam okno. Ciemna jesień milczy, więc milczę i ja. A jutro „listopad się pokłoni, zastuka wiatr do drzwi”.

Stoję po środku wielkiej Świątyni. Cisza. Kolumny drzew jak solidne filary, podtrzymują nad moją głową kopułę błękitnego nieba. Spokój. Wciągam głęboko powietrze i zamykam oczy. Już nie myślę i nie pamiętam, że wczoraj było źle, że wydałam zbyt dużo pieniędzy, że dziś nie udało mi się ciasto i że wszyscy wokół byli złośliwi.

Spokój i cisza leczą moją duszę i ciało. Stoję z zamkniętymi oczami, a może idę wolno przed siebie, stąpając delikatnie, omijam gałązki. Pęknięcie suchego kawałka drewna może wszystko zburzyć – wkradnie się obcy dźwięk – trzask gałązki.

Dawno umilkły radosne trele. Większość ptaków odleciała, ale jeszcze wczoraj wysoko nad lasem widziałam stado jaskółek. Szybowały w błękitnie, beztrosko, ćwirgając i tnąc skrzydłami niebo na mniejsze kawałki jak sprawny krawiec. Dziś już nie słysząc ich radosnych treli. W lesie pracuje tylko niez mordowany dzięcioł – lekarz. Właśnie dokładnie bada starą sosnę. W ciemnych gałęziach świerku uwijają się wciąż małe sikorki czubatki. Nie widać ich, gdyż poruszają się bardzo szybko i zwinnie, ale ich radosne – pi, pi rozlega się prawie z każdej strony.

W dole, gdzie rosną tylko brzozy i wielkie parasole paproci, jesień zrobiła ogromne postępy. Paprocie żółkły – potem zaczęły rdzewieć i brązowieć. Ich liście zaczynają się skręcać i zwijać. Brzozy wystrojone w złoto, a dookoła leży mnóstwo liści. Niektóre udekorowały małe świerki, te bożonarodzeniowe i świerki jesienne, przybrane tylko listkami z drzew sąsiadujących wokół.

Las pachnie. Latem wśród bujnej zieleni i upału lejącego się z nieba, nie czuć tak silnego zapachu jak teraz. Jeszcze raz wciągam głęboko powietrze – las pachnie jesienią i grzybami. Wystarczy się rozejrzeć dookoła a zauważymy brązową czapczkę podgrzybka. Podgrzybki są towarzyskie, lubią rosnąć gromadkami. Stąpam bezszelestnie, delikatnie. Mój koszyczek napęlnia się brunatnymi kapelusikami. Na polanie, tuż przy leśnej drodze, gdzie słońce tkąło cudowne jesienne wzory pojawił się wrzos. Dumny i dostoyny jak biskup w swej fioletowo-różowej szacie, przyciągnął mnóstwo drobnych owadów, pięknych, większych i mniejszych jak listki – motyli. I tak przybrany wygląda jak motyle drzewko. Zasześciło nagle pod moimi nogami. Wystraszona jaszczurka umyka zwinnie na kawałek suchego drewna. Będzie się dalej wygrzewać w ostatnich ciepłych promieniach jesienno-słonecznego słońca. Zawracam z tej słonecznej polany w las. Nagle wpadam jak mucha w pajęczę sieci – prawie niewidoczne w słońcu. Lepią się do twarzy, czuję je na rękach i szyi.

Nadal cicho i spokojnie, drgnęłam – osika zasześciła złowrogo paroma liśćmi. To jedyne drzewo, które drży nawet wtedy, kiedy jest zupełnie bezwietrznie. Sójka za-

kwiliła ostrzegawczo i jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki umilkły małe sikoreczki, a dzięcioł przestał opukiwać następne drzewo. Wszyscy mieli się na baczności, bo sójka, chociaż troszkę szkodnik – jednak w lesie zachowuje się jak pies, ostrzegając innych mieszkańców. Właśnie rzuciła hasło – cisza – intruz w lesie. Nawet zając, który smacznie spał pośród uschłych paproci, dał drapak, po drzewie śmignął puchaty ogonek wiewiórki. Ruda kitka też wołała się trzymać z daleka.

Czas wracać do domu. Wychodzę na asfaltową drogę, którą pędzą ludzie i samochody „A dokąd?”. „Nie pytaj, ja nie wiem, czy to, co widziałam, słyszałam i do jakich drzew się przytulałam – to prawda. Chyba tak, bo jakoś dziwnie mi lekko, a koszyk dość ciężki”.

Za drogą oglądam się jeszcze w stronę lasu i cicho dziękuję za te cudowne chwile, za spokój, który teraz mnie przepęlnia. Dziękuję Ci lesie w tej jesiennej szacie, gdyż niedługo złote liście zmieniają się w brąz, a czerwień wypali się do końca. Nastaną szare dni.

Stoisz w oknie – nie takim zwyczajnym, to magiczne okno a raczej zaczarowane. Patrzysz na ten cud za oknem, na tą zieleń soczyście kapiącą z drzew, na te trawy wysokie i aż czerwone od kwitnącego szczawiu. Zrobiło się tak gęsto, tak pełno i wysoko, że po prostu masz wrażenie dziś, wczoraj nawet i jutro, że do nieba jest o wiele, wiele bliżej niż przed paroma tygodniami. Po niebie płyną chmury, cała ciemna chusta, płyną same jak żaglówka niesiona prądem, bo wiatr śpi, śpi spokojnym snem czerwcowego wieczoru. Krzewy w ogrodzie nawet nie drgną, ciche, spokojne i tajemnicze otaczającym je zmierzchem. Przez chwilę wyglądają jakby przykrywał je tiul zwiewny i delikatny.

Na bocianim gnieździe – prawie na wyciągnięcie ręki z okna – młode unoszą swe głowy. Wydają tajemnicze dźwięki, których nie rozumiesz – a chciałabyś poznać największą ich tajemnicę. Przecież ty znasz wiele tajemnic, odkryłaś to co dla innych jest tabu i nieosiągalne. Jeszcze się dziwisz, że nie masz wielkiej kurzajki na nosie a twoja miotła dalej nie umie latać, tylko czasem runie z łoskotem na ziemię, gdy nie tak oprzesz się o ścianę. To czemu nie możesz zasnąć, gdy księżyc jest w pełni i toczy się srebrnym kołem po niebie. Czemu? – czyżbyś miała chęć odpalić tę miotłę i polecieć ot tak, jak do supermarketu na Łysą Górę.

Nagły podmuch wpada przez okno otwarte na oścież. Słyszysz, jak szumią osiki i olszyny, jak delikatnie szemra brzoza – jakby woda wypełniała powoli zbiornik. Młode bocianięta gulgoczą i świszczą konsumując późną wieczерę. Widzisz je przez okno co dnia. Trzy – trójca – tak jak listki koniczyny. Prawdopodobnie szczęśliwy ten, kto znajdzie czterolistną. Śmiejesz się sama do siebie. Przecież znalazłaś nawet dwie. Jedną zaszylaś, a drugą po prostu zjadłaś – by mieć tę pewność, że szczęście nigdy cię nie opuści. To racja, w swym życiu miałaś dużo szczęścia – może nie dotyczyło ciebie osobiście, ale twoich bliskich. Zamykasz oczy i przez chwilę wsłuchujesz się w szum wiatru. To chyba pierwszy cieplejszy oddech tej wiosny. Wiatr gra, zawsze gra, tylko trzeba umieć go słuchać. Trzeba pozwolić mu zmierzwić włosy, dać wyrwać kartkę, trzepotać lekką spódniczką – a potem biec z nim i biec. Zagalopowałaś się jak mustangi po szerokim stepie, więc pukasz się w czoło, przywołując samą siebie do porządku. Ty marzycielko – szepczesz, stąpaj twardo po ziemi, nie czepiaj się obłoków. Nie myśl, że świat zmienisz na lepsze – a może już zmieniłaś?

Wycofujesz się z okna i zamykasz – zrobiło się chłodno, a ty w kusej jagodowej sukience dostałaś gęziej skórki. Jakoś nie masz ochoty spojrzeć na kuchnię i w tej chwili cichą i tak pustą kuchnię, gdzie przez cztery tygodnie panowały inne reguły.

A wszystko zaczęło się jednego najnormalniejszego popołudnia. Gdyby nie twoi przyjaciele wróble, które doskonale rozumiesz, nigdy byś się o nim nie dowiedziała. Szare kuleczki świergoliły, że coś nie jest tak, że jakiś obcy albo ktoś z innej planety. Krzątając się rzuciłaś wszystko, by wyrzucić co się dzieje na schodach. Od razu go zobaczyłaś. Stał przed pierwszym stopniem usiłując bezskutecznie nań wskoczyć. Szybko zbiegłaś i chwyciłaś go w ręce. Cicho – cicho, może uda mi się ciebie włożyć do gniazdka – rzekłaś i zadarłaś głowę, bo tuż nad schodami szpaki miały gniazdo. Od razu pobiegłaś na strych, ale gniazdo było nieosiągalne. Trudno – rzekłaś do wystraszzonego szpaka w twoich rękach. Szpak dostał mieszkanie po chomiku.

Był niezwykle wychudzonym pisklęciem, miał już wszędzie piórka nie za duże a na głowie sterczał puch. Przez co wydawał się, jakby ktoś uczesał go na irokeza. Szybko nauczył się otwierać dziób, gdy co pół godziny a nawet częściej podawałaś mu jedzenie. Myślałaś, że nigdy nie da się go oswoić, bo przecież jak na pisklę był już dość wyrośnięty.

Szpak otrzymał imię – „Czyczako” – co oznacza żółtodziób – tylko w jakim języku, tego nie byłaś pewna.

I tak minął tydzień biegania, karmienia, wstawania bardzo wcześnie – razem z ptakami. Z jedzeniem miałaś prawdziwe problemy – bo podstawą wyżywienia w jego menu, były dżdżownice – tylko skąd je wziąć? Przekopałaś całe pole za domem, aż dostałaś zadyszki i silnego bólu w plecach, więc wdzięczna byłaś, tak bardzo się ucieszyłaś, gdy zadzwoniła siostra. – Przyjeżdżaj mam cały stoik dżdżownic. Jeszcze nie raz jeździłaś do niej i obie kopałyście, aż kropelki potu występowały na czołach. Dzięki „Mania”, machałaś ręką z samochodu i pędziłaś do domu – bo twoje „dziecko” nie miało do niego zaufania. Po tygodniu do szpaka dołączył mały wróbelek – wypadł w czasie ulewy z bocianiego gniazda. Tak więc w swojej historii podchowывania nieszczęśników, nie miałaś takiej, by jednocześnie wychowywać dwa ptaki. To podwójna praca, nakarmić wróbla, za chwilę szpaka i tak od świtu do wieczora, cały dzień. Twoje życie zmieniło się bardzo, czasem miałaś wszystkiego dość – czułaś się po prostu zmęczona i serdecznie współczułaś wszystkim ptakom wychowującym swe pisklęta. Szpak opuścił mieszkanie chomika, spał teraz na ogromnej choi oplatającej kuchnię. No i poznał ciebie, cały czas z tobą gaworzył i pokochał – tego jesteś pewna. Bo nikt nie cieszył się z twego powrotu do domu jak twój „Czyczako”. Ładował na środku głowy i wrzeszczał szczęśliwy, że jesteś. Sprawdzał twoje uszy, zęby i wsadzał dziób między palce, rozchyłając jakby szukał jedzenia na polu. Zrobił się takim mami synkiem – bez ciebie ani rusz. Gdy chciał się kąpać przylatywał do zlewu, a ty stawiałaś mu najlepszą salaterkę i nalewałaś wody. Na początek szpak uwielbiał, gdy był delikatnie polewany wodą a potem pakował się do naczyń i zażywał kąpieli. Potrafił to robić parę razy dziennie. Bywały zabawne sytuacje,

gdy karmiłaś wróbla a na twojej ręce lądował szpak, za wszelką cenę chcąc sprawdzić, co masz w dłoni. A gdy palcem chroniłaś główkę wróbla, szpak musiał go choć potargać za wystający ogonek. Wróbelek się usamodzielniał, dalej był dziki i zamieszkał na kuchennym kredensie, gdzie podrzucałaś mu świeżo gotowaną kartofelkę, ryż, kruszyłaś ciasteczka i rzucałaś świeże muszki. Między ptakami dochodziło czasem do kłótni, gdy wieczorem szukały sobie miejsca na nocleg. Pierwszy układał się wróbel, potem dołączał szpak i zajmował miejsce tuż obok. Szpak od czasu do czasu wyskakiwał zdziwiony, że maleńki wróbelek, też umie użyć swego dzióbka. A ty biegałaś ze szmatką po kuchni kilkanaście razy dziennie, sprząając to, co narobił wróbelek albo szpak. Pewnego dnia zaniepokojona zauważyłaś, że Czyczako pokaszluje. Niby z jedzenia nic mu nie brakowało, a jednak to dziki ptak. Czowałaś instynktownie, że musisz coś zrobić. I wtedy pierwszy raz zabrałaś go na podwórko. Obserwowałaś, jak spaceruje obok ciebie, wsadza dziób w ziemię a każde zamieszanie wywoływało u niego strach, więc lądował w bezpiecznym dla niego miejscu, na twojej głowie. Zaczęłaś mu podawać zieleninę: młody mlecz, komosę, pokrzywę. Nie wiadomo dlaczego, ale szpak przestał kaszleć.

Nauka najczęściej przychodzi chyba ludziom, ale twoje ptaki chwytaly wszystko w lot. Już nie trzeba było wychodzić z Czyczako na podwórko – wylatywał i wracał tym zaczarowanym oknem. Gdy nie było go dłużej, wychylałaś się – wołając go po imieniu i wyciągałaś rękę. Jeśli był w pobliżu, natychmiast zjawiał się lądując na ręce wrzeszcząc radośnie i dopominając się jedzenia. Teraz już tylko nocował w domu a od rana bez względu na pogodę buszował na podwórku. Obserwowałaś go, jak odlatuje na łąkę ze szpakami jeszcze karmiącymi dzieci. Próbowalaś też zajrzeć do młodych, widocznie rozumiał ich – kwiliły przecież w jego języku, lecz dorosłe krzyczały na niego, jak na intruza i się wycofywał.

Dobrze sobie radził szukając jedzenia za domem, czasem nawet nie chciał gotowych dżdżownic. Nie gardził też gotowanym ziemniakiem, jabłkiem i dojrzewającymi truskawkami. Wieczorem najchętniej jednak kładł by się razem z tobą do łóżka – ach te dzieci – szeptałaś i zwiewałaś za drzwi. Rano szukał cię po mieszkaniu i budził szumem skrzydełek. Czasem niechętnie wstawiałaś, otwierałaś mu okno, a gdy wylatywał, krzyczałaś jak za dziećmi wychodzącymi do szkoły – uważaj na siebie Czyczako!

Nastał dzień, kiedy ostatnie szpaki opuściły gniazdo, a twój podopieczny dołączył do nich. Nawet nie powiedział – dziękuję – odleciał. Po sobie zostawił tylko pustkę i smutek. W domu zrobiło się cicho i czysto, bo wróbelek zachowywał się porządnie i spokojnie. Co do Ćwirka, to mieszkał jeszcze długo po odlocie szpaka i choć otwierałaś mu okno nie wyfrunął do ranka, w którym ćwierknął tak inaczej. A ty zrozumiałaś. Jesteś gotowy i otworzyłaś znów zaczarowane okno, a on nie namyślając się wyfrunął i tyle go widziałaś.

Często stajesz w tym oknie i słuchasz, o czym ćwierkają wróble. Bociany na gnieździe bardzo urosły. A wczoraj, widziałaś całe stado szpaków albo chmurę. Uniosłaś głowę

słyszac ten szum skrzydeł. Moze lecialy na wisnie, a moze na lake wrzeszczac radośnie wzbijajac się i opadajac. Moze w tym stadzie jest Czyczako. Moze na drugi rok przyleci na twoje podwórko, ale nie bedzie pamietal juz ciebie, zostawiajac po sobie niezapomniane przeżycia.

Dzis swieci księżyc, tak dawno nie bylo go widać przez ciagle zachmurzone niebo. Skladasz dlonie w ksztalcie lotosu i trzymasz go przez chwile w dloniach. Księżyc jest okragly jak wyrośnięty bochenek chleba.

Na swym ramieniu czujesz delikatne puknięcie... Wreszcie twoja miotla zrozumiala o co ci chodzi i juz szybujecie wysoko, wysoko. Wiatr rozwiewa ci wlosy, a ty czujesz radość i śpiewasz za artystką „Ptaki moje ptaki”.

*Ptaki moje ptaki
Dzieci jednej wiosny
Ileż to radości
Do domu mi wniosły*

*Ptaki moje ptaki
Czy to źle wam u mnie było
Czemu oknem leciecie
Świat niebezpieczny taki*

*Ptaki moje ptaki
Szum skrzydeł w przestworzach
Otwieram okno
Powrócić do mnie można.*

MAGIA WIGILII

W całym domu pachniało choinką, wczoraj ubierałam ją wieczorem. Ten piękny zwyczaj spadł na nią, odkąd dzieci wyprowadziły się z domu. Hm – dzieci są jak ptaki, dorastają i wyfruwają spod rodzinnej strzechy na swoje i nikt na to nic nie poradzi. Właściwie to już od dwóch godzin była gotowa do wigilijnej kolacji – najpiękniejszych i najbardziej magicznych świąt. Miała już czterdzieści dziewięć lat, ale dalej wierzyła, że w ten dzień zdarzają się cuda. Rozejrzała się po przestronnej kuchni i poprawiła świąteczny stroik na stole już nakrytym białym obrusem. Cieszyła się jak dziecko na przyjazd córki z mężem. Przyjadą późno, ale najważniejsze że nie będzie musiała dzielić się opłatkiem tylko z mężem. Jakoś nie potrafiła sobie wyobrazić tego wieczoru poza domem. Lubiła kiedy wcześniej przyjeżdżały jej siostry z rodzinami, a teraz już dzieci.

Z radia słyhać było nutki kolęd, na choince migały świeczki, a za oknem tańczyły na słonince sikorki i białe płatki śniegu. Spadały z nieba jak pióra aniołów, tak wolno, wolniutko, jakby ktoś odtwarzał film w zwolnionym tempie. Taki dorodny płatek długo kołysał się w ramie okna, a potem opadał coraz niżej i niżej. Na podwórku było już zupełnie biało, a smutne nagie drzewa okrywała powoli puchowa pierzyna.

Nagle przypominały się jej święta w rodzinnym domu. Ile to już lat. Czterdzieści dziewięć odjął siedem – bo wtedy miała tylko siedem lat – aż tyle... Szła wtedy ze swoją matką i młodszym bratem do lasu po świąteczne drzewko. Śniegu było po kolana. Mama pierwsza w gumo-filcach ojca torowała drogę, za matką ona starała się trafić w jej ślady, a na końcu śmiesznego ogonka włókł się brat. Śnieg ciągle sypał i wiał nieprzyjemny wiatr, ale żadne z trzech osób nie wyobrażało sobie świąt Bożego Narodzenia bez choinki, więc nikt nie skarżył się, a do lasu było niedaleko, tylko że drogę utrudniały zasy. W lesie było zupełnie jak w starej chałupie, większość płatków śniegu zawisło na ogromnych drzewach, więc szło się zupełnie lżej i nie dokuczał lodowaty wiatr. Gdyby tylko znalezienie najpiękniejszego drzewka było takie łatwe, ale to chyba najtrudniejsze zadanie. Drzewko musiało być mocne, by gałązki nie wyginały się pod ciężarem bombek, musiało też mieć gałązki ułożone dookoła jak spódniczka baletnicy. A każdy wie, że choinki przysypane śniegiem wszystkie wyglądają cudnie, więc otrząsali śnieg z drzewek odpowiadających wysokości, aż w końcu trafili na polanę, na której jak królewna stała tylko jedna choinka.

W następne święta – może miała wtedy dziewięć lat. Matka krzątała się po domu i po podwórku, a ona z tymi dziewięcioma latami czuła się prawie dorosła – w dodatku

mama kazała jej stroić choinkę – przyniosła właśnie kartony z bombkami. Delikatnie otwierała tekturowe pudełka i wyciągała kolorowe bombki, wieszając je najpierw na najwyższych gałązkach. Wzięła cały karton w ręce i weszła na krzesło. Pech chciał, że pudełko miało otwierany spód. I stało się. Do tej pory jest jej żal tych pięknych bombek. Wszystkie dwanaście wypadły na podłogę. Zostało po nich wiele świecących skorupki. A ona płakała długo i soczyście, ciągnąc nosem. Nawet mama, która na początku była niepocieszona, zaczęła ją usprawiedliwiać.

Minęło może jedenaście lat – była wtedy szaleńczo zakochana. Planowali ślub. Gdyby nie Tomek, który został jej mężem, nie wiadomo jakby potoczyło się jej życie.

I znów kilka lat – 24 grudnia, a ona na porodówce – to tak, jakby ktoś zabrał jej najpiękniejsze święta – ale była szczęśliwa. I ciągle magia tych świąt przewija się przez jej życie, czasem dobra, a czasem gorsza.

Spojrzała na zegarek. Mąż na wigilijnym polowaniu, pewnie wróci za godzinę, a ona zdąży jeszcze się przejść. Te spacerki po mieszanym lesie, gdzie świerki opierały się o stare sosny, a w dole rosły brzozy i olszyny były jak balsam. Szybko narzuciła kożuszek i wcisnęła na głowę czapkę z jenota. Nienawidziła czapek. Jej włosy zmieszały się z długim włosiem czapki, tworząc jakby jedną całość. Szybko zbiegła schodami przykrytymi cienką powłoką śniegu, dołączyła do niej mała suczka Sunia. Uwielbiały razem chodzić po lesie. Wbiegła na drogę, przywołując psa, bo właśnie zbliżał się samochód. Myślała, że obie zdążą przemknąć na drugą stronę, ale pośliznęła się i upadła na kolana. Czapka jak krążek potoczyła się na drugą stronę drogi. Samochód zahamował. Wyskoczył młody człowiek – nic się pani nie stało – krzyczał, wyciągając rękę. Nie – odrzekła z powagą, otrzepując śnieg i wybuchła śmiechem. Sunia zatańczyła na swoich krótkich łapach, piszcząc radośnie. – Przepraszam panią, ale to dobrze, że się spotkaliśmy, bo właśnie pani szukałem, a sąsiad – tamten – wskazał ręką – powiedział, że to tu. Mnie? Uśmiech zniknął z jej twarzy – nie rozumiem – dodała. To znaczy nie ja, ale mój ojciec – szybko wyjaśnił chłopak – wyciągając z samochodu grubą kopertę. Opowiedział mi i prosi panią o wybaczenie. Przecież dziś mamy wigilię, a mój ojciec jest chory. I patrząc w jej oczy dodał – to przeze mnie się rozstaliście. Służbowe dziecko – przemknęło jej. Spojrzała na młodego, przystojnego mężczyznę, że też nie zorientowała się wcześniej – wykapany ojciec. Mój ojciec chce wiedzieć, czy mu pani wybaczy. Wybaczy – powtórzyła jak echo. Ja mu wybaczyłam już dawno – to właściwie niepotrzebne, potrząsnęła kopertą. – Będzie szczęśliwy. Chłopak wszedł do samochodu. Ach – zatrzymała go jeszcze – przekaz mu swoje świąteczne życzenia i powiedz, niech wierzy – bo wiara i te święta czynią cuda.

Szła przez las, obracając kopertę. Co może tam być. Otworzyć – czy nie. Ale ciekawość była silniejsza, szybko rozerwała papier, a na śnieg wypadł srebrny wisior w kształcie anioła, w środku był jeszcze list.

*Z Tobą odeszły moje anioły
Co nocą w snach się pojawiły
Z Tobą odeszły kwiaty jesieni
Co wiosną i latem pachniały*

*Więc teraz szarość mam
Moich dni i obłoków
Będą wspominać Ciebie, anioły
Lecz zawsze ze łzą w oku.*

Bożena Klimaszewska urodziła się i wychowała w malowniczej miejscowości Motułka. Obecnie mieszka we wsi Obuchowizna w gminie Augustów. Jest to piękny zakątek kraju, w samym sercu Puszczy Augustowskiej. Z wykształcenia technik ochrony roślin, a z zamiłowania artystka – malarka i poetka. Swoje przeżycia, radości i smutki opisuje w wierszach oraz krótkich opowiadaniach, zaś tematy na przedstawionych obrazach są doznaniem wynikającymi ze ścisłej więzi z przyrodą. Pani Bożena buduje swój świat poetycki żyjąc chwilą i można z jej wierszy dowiedzieć się dużo o niej – jej krajobrazach, nie tylko wewnętrznych. Píše z sensem poetyckim. Ma pomysły. Jej prace malarskie są prezentowane na wielu wystawach i cieszą się dużym zainteresowaniem. Niech te wiersze i opowiadania spotkają się z życzliwym przyjęciem przez czytelników. To prawdziwa uczta literacka, prosta i trafna. Spieszmy się doceniać ludzi, a szczególnie tych z małych gminnych miejscowości, którym kwiaty rosną u ramion, a wiersze syją się jak ziarna dorodnych kłosów zbóż.

Laureatka wielu konkursów literackich. W 2014 roku zajęła II miejsce w poezji konkursu „Las moja miłość” w Białowieży. Píše do czasopiisma „Nasz Sztabiński Dom”.

Operację zrealizowano w ramach projektu realizowanego przez Bibliotekę Publiczną Gminy Augustów w Żarnowie, w ramach działania 413 "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętych PROW 2007-2013, za pośrednictwem Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – Kanał Augustowski i Rospuda”, pt. Wydanie publikacji „Druga strona małej planety” – Gmina Augustów w słowach i obrazach.

ISBN 978-83-936855-1-6

9 788393 685516